

**Ajuntament
de Castelldefels**

**PLA LOCAL
D'INCLUSIÓ
I COHESIÓ
SOCIAL**
CASTELLDEFELS

PLA LOCAL D'INCLUSIÓ SOCIAL DE CASTELLDEFELS

2016-2020

Castelldefels, març 2016.

En l'elaboració d'aquest Pla Local d'Inclusió Social de Castelldefels s'han tingut en compte els següents documents i treballs:

- Pla local d'inclusió i Cohesió social de Castelldefels - Diagnosi i Mapa de vulnerabilitats i recursos. Juny 2014 . Consultoria Tècnica INVENIES , amb el suport de la Diputació de Barcelona. Àrea d'Atenció a les Persones. Servei d'acció social. (Annex I)
- Proposta de Pla local d'inclusió i Cohesió social de Castelldefels. Octubre 2015. Consultoria Tècnica INVENIES, amb el suport de la Diputació de Barcelona. Àrea d'Atenció a les Persones. Servei d'acció social. (Annex II)
- Pla de Xoc contra l'exclusió social. Elaborat durant l'any 2015 per les entitats socials de Castelldefels Ajut Social Garraf, Càritas, Creu Roja, Església Evangèlica de Castelldefels i la PAH de Castelldefels, presentat a l'ajuntament en el mes de setembre de 2015). (Annex III)
- Diagnosi participativa de l'atenció a les persones amb discapacitat a Castelldefels. Desembre 2014. Consultoria tècnica SPORA SINÈRGIES, amb el suport de la Diputació de Barcelona. Àrea d'Atenció a les Persones. Servei d'acció social. (Annex IV)
- Memòria de resultats de la Jornada de Treball amb Entitats per a l'elaboració del Pla d'Inclusió Social de Castelldefels. Gener 2016. Consultora tècnica NEÒPOLIS (Annex V)
- Pla de Xoc de l'Ajuntament de Castelldefels 25 mesures urgents. Equip de Govern de l'Ajuntament de Castelldefels. Presentat en Juliol de 2015 (Annex VI)

Diputació de Barcelona

Àrea d'Atenció a les Persones

Servei d'Acció Social

Passeig Vall d'Hebron, 171
Edifici Serradell
08035 Barcelona
www.diba.cat

Consultories tècniques

invenies

Entitats Socials participants

Pla de Xoc contra l'exclusió social.

- Ajut Social del Garraf
- Càritas
- Creu Roja Castelldefels
- Iglesia Evangélica de Castelldefels
- PAH Castelldefels

Diagnosi participativa de l'atenció a les persones amb discapacitat a Castelldefels.

- Centre Ocupacional Caviga,
- APSO Serveis d'Interpretació,
- l'Associació de familiars del CO Caviga,
- Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç Delta,
- IES Mediterrània,
- Amputats Sant Jordi,
- Associació Amic,
- Plataforma per a una escola i empresa inclusives
- Fundació Orienta (CSMIJ).

Jornada de Treball amb Entitats per a l'elaboració del Pla d'Inclusió Social de Castelldefels.

- Fundació Caviga
- Associació Abraccas Barcelona
- Església Evangèlica de Castelldefels
- Associació Grup de Teatre Nou Horitzó
- Creu Roja
- Caritas Parroquial Castelldefels
- Associació de Gent Gran de Castelldefels
- Associació d'Ajut Social del Garraf
- Plataforma por una Escuela Inclusiva de Cataluña
- Fundesplai – Fundació Catalana de l'Esplai
- Federació Catalana de l'Esplai
- Associació Istea
- Delta, SCCL
- Cordibaix
- Acción Alegra
- El Gegant Edicions
- AMPA Escolar Edumar
- Fundació Catalana Síndrome de Down
- Casap Can Bou
- Centre de Salut Mental Adults Castelldefels PSSJ
- Associació Istea

- PAH Castelldefels, Gavà i Begues
- Ambulatori El Castell
- NATSAL

Tècniques i tècnics municipals

Lurdes Oliveras - Salut i Consum

Ruth Pueyo - Organització

Henar Herrera - Urbanisme

Santiago Amaro - Promoció econòmica

Raúl Vergel - Policia local

Rosa Mª Sanz - Educació

Jordi Ronda - Educació

Miguel Ángel Vázquez - Comunicació

Marta Carrera - Secretaria

Luisa Vázquez - Oficina d'Atenció de la Ciutadania

José Luis Carol – Joventut

Chelo Castro - Cultura, festes i joventut

Fransesc Sistac – Immigració

Marta Carrera – Secretaria

José Luis Iranzo – Interventor

Lucía Yurrita – Pla de Barris

Albert García Edo – Patronat d'Esports

Tatiana González, Anna Ferrer, Romina Pasarell, Núria Lara, Pilar Fernández, Angélica Millán, Marta Cabanillas, Mercè Ramos, Àngels Urban, Susana Castillo, Raquel Sanz, Yolanda Tomás, Ana Belén Navarro, Alejandro Ortiz, Antonia Sebastián, Juan José castaño, Mario Clemente, Esther Espino, Lourdes García, Eva Mirete, Amancay Rodríguez, Pere Pugés, Marta Hernández - Serveis Socials

ÍNDEX

1.- Introducció

2.- Principis generals

3.- Missió

4.- Visió: reptes i compromisos

4.1.- Àmbit de drets socials

4.2.- Àmbit d'educació i ocupació

4.3.- Àmbit de salut, urbanisme i habitatge

4.4.- Àmbit institucional i de gestió municipal

5.- Implementació, seguiment i avaluació del Pla d'Inclusió Social

5.1.- Proposta d'estructura organitzativa

5.2.- Definició d'actuacions i temporalització

6.- Informació i comunicació

1.- INTRODUCCIÓ

El Pla Local d'Inclusió Social de Castelldefels és l'instrument del qual es dota l'organització municipal per concretar i articular la política d'inclusió social en el municipi. No és només un instrument de caràcter operatiu des del qual promoure la política d'inclusió social; sinó que ha de ser, sobretot, el marc substantiu que promou el govern local per construir una plataforma compartida entre tots els actors del municipi on establir els compromisos per a la inclusió i la cohesió social en el territori i una aposta per una intervenció de caràcter preventiu i proactiu, anticipatiu i estratègic.

El Pla Local d'Inclusió Social de Castelldefels 2016-2020 és un document estratègic que estableix les prioritats que es promouran en els propers 4 anys en el municipi per millorar les condicions de vida de les persones que hi resideixen i reforçar la cohesió social.

El context de recessió econòmica i la crisi han comportat conseqüències socials que han fet créixer els processos de vulnerabilitat social que afecten no només a les persones i els col·lectius més fràgils, sinó també a la vida quotidiana de persones i famílies que fins ara no s'havien trobat en una situació de vulnerabilitat i risc.

Aquesta realitat reclama d'un treball més coordinat i eficient entre el conjunt dels agents, administracions públiques, entitats sense ànim de lucre i empreses solidàries que fan de la responsabilitat social una prioritat, per acordar quin model econòmic i social volem en el futur i quina estratègia global dibuixem per garantir les polítiques de protecció social i millorar el benestar de les persones a Castelldefels.

El desplegament de les polítiques d'inclusió social posa de manifest la necessitat que aquestes siguin dissenyades des de la proximitat (per conèixer les situacions individuals), des de la integralitat (per atendre les múltiples dimensions de l'exclusió social) i des d'un enfocament de benestar local (model de ciutat inclusiva). En aquest sentit, les polítiques d'inclusió social s'han d'emmarcar en un context de construcció d'un nou model social de

ciutat que redefineixi aquest benestar local, el qual no s'articula només des de les àrees socials, sinó, també, prenen cos i es configuren des de d'altres àmbits estratègics de la gestió local: l'àmbit territorial, l'àmbit econòmic i l'àmbit urbanístic. Serà també en aquests àmbits de decisió on més clarament caldrà situar l'esforç per definir el model de municipi inclusiu, que ens porti a situar el benestar quotidià de les ciutadanes i els ciutadans en el centre de les polítiques locals.

Aquest Pla ha estat desenvolupat amb la voluntat de crear un espai de treball conjunt en el qual compartir no només el coneixement de la realitat social, objectiu assolit mitjançant la diagnosi, sinó també les línies i els objectius que s'han definit. En aquest sentit, el Pla neix amb la voluntat de treballar a favor de la inclusió de les persones en totes les etapes vitals, tot promovent accions preventives i el treball transversal i establint accions prioritàries que promoguin la inclusió social dels grups més vulnerables.

La responsabilitat de les administracions públiques és optimitzar els recursos, gestionar de forma eficaç i eficient els serveis públics i facilitar a la població l'accés als serveis. El Pla Local d'Inclusió Social de Castelldefels (PLINCS) vol vetllar no només pel compliment d'aquests principis sinó que vol garantir, igualment, els principis de transparència i rendiment de comptes, per la qual cosa ha d'establir mecanismes de seguiment i avaluació que facilitaran periòdicament informació i resultats sobre l'estat d'execució de les accions del Pla.

L'any 2014 s'inicia el procés amb l'elaboració de la diagnosi en termes d'exclusió i inclusió, la qual va comportar l'elaboració d'un mapa de vulnerabilitat i un mapa de recursos. (ANNEX I)

Aquest mateix any es procedeix a identificar les estratègies d'actuació que donarien lloc al document de proposta de PLINCS d'Octubre de 2015. (ANNEX II)

En aquell document trobàvem un apartat dedicat al marc conceptual amb els conceptes bàsics i on es sistematitzaven alguns elements del marc normatiu i de referència respecte de les polítiques europees de millora del benestar.

En un altre dels apartats es presentaven els principals resultats de la diagnosi, destacant aquells elements més rellevants pel que feia als factors d'exclusió i que caldria tenir en compte alhora de formular els objectius i les actuacions.

Al punt 5 del document es presentaven de manera detallada les bases del Pla Local d'Inclusió Social i es concretava el model de municipi que es vol construir, a través del conjunt de línies i objectius estratègics que han d'orientar les accions cap a la inclusió social en els propers anys. Finalment es formulaven un seguit d'orientacions per a la implementació, organització i seguiment del Pla en la seva fase d'implementació que és la que s'abordarà a partir de l'aprovació pel Ple Municipal del Pla Local d'Inclusió Social de Castelldefels.

També durant l'any 2015 les entitats socials Ajut Social del Garraf, Càritas, Creu Roja Castelldefels, Iglesia Evangélica de Castelldefels i PAH Castelldefels, van redactar un document de diagnosi i proposta d'accions, el "Pla de Xoc contra l'exclusió social". En el mes de setembre de 2015 el van presentar a l'Ajuntament de Castelldefels i en posteriors reunions de treball es va confirmar que la diagnosi i propostes contingudes en aquest document eren coincidents en la majoria d'aspectes amb el document que s'estava treballant de proposta de Pla Local d'Inclusió Social de Castelldefels.

Així mateix un altre grup d'entitats socials de la ciutat havia treballat durant l'any 2014 fent una Diagnosi participativa de l'atenció a les persones amb discapacitat a Castelldefels. Aquest treballs estaven destinats a revisar els resultats assolits durant el període de vigència del II Pla Municipal d'Atenció a les persones amb discapacitat. Quan es va redactar el document de Diagnosi, en el primer trimestre de 2015, es va consensuar amb les entitats socials que van participar que totes les accions i propostes en aquest àmbit es treballarien a partir d'aquell moment en el marc del Pla Local d'Inclusió Social de Castelldefels, que permetria desenvolupar programes i projectes d'una forma més transversal.

Durant el segon semestre de 2015 es va anar avançant informació a aquestes entitats socials sobre els treballs que estava realitzant l'ajuntament amb el suport de la Diputació de Barcelona.

Finalment, a inicis de l'any 2016 (gener) es convoca a les entitats socials per tal de contrastar la diagnosi i la proposta redactada per la consultora Invenies, i de validar els principals eixos, línies estratègiques i objectius, abans d'iniciar el redactat del pla d'acció del Pla Local d'Inclusió Social de Castelldefels.

Amb les aportacions de les entitats recollides en el document resultat de la "Jornada de Treball amb entitats per a l'elaboració del Pla d'Inclusió Social ", (que es treballen metodològicament com a propostes d'accions) per una banda es confirma la validesa de la proposta de Pla Local d'Inclusió Social de Castelldefels, en el ben entès que les accions proposades tenen cabuda en les línies i objectius proposats inicials i es millora amb les matisacions i propostes introduïdes per les entitats.

Amb tot aquest recorregut realitzat es presenta aquest Pla Local d'Inclusió Social de Castelldefels, que es proposa per a l'aprovació de Ple de l'Ajuntament de Castelldefels de març de 2016.

2.- PRINCIPIS GENERALS

D'acord amb el marc conceptual definit anteriorment, el procés d'elaboració del Pla per a la Inclusió i la Cohesió Social de Castelldefels ha tingut en compte en la seva definició els principis generals següents:

- 1) La garantia de la igualtat d'oportunitats de les accions inclusives per no discriminar per raó de gènere, edat i/o origen o procedència, per tal que les persones puguin accedir als recursos i serveis, i puguin desenvolupar al màxim les seves capacitats i oportunitats al llarg de la seva trajectòria vital.
- 2) El foment de l'apoderament, l'activació de capacitats i l'autonomia de les persones per tal que siguin subjectes i protagonistes de les seves pròpies trajectòries d'inclusió i projectes de vida.
- 3) La incorporació de la perspectiva de gènere en tot el procés i en els objectius i accions del Pla per garantir la igualtat entre homes i dones al municipi.
- 4) La perspectiva integral i multidimensional de l'exclusió social per tenir en compte en el disseny de les actuacions inclusives, les diverses dimensions en què treballar les trajectòries d'inclusió social de les persones en situació de risc i més vulnerables.
- 5) L'enfocament transversal i multinivell que faciliti el desenvolupament d'actuacions inclusives que tinguin en compte el conjunt de recursos públics, privats i del tercer sector del municipi, per facilitar una actuació integrada en l'atenció de les persones en situació de risc i més vulnerables.
- 6) La coresponsabilitat, treball en xarxa i participació del conjunt dels agents del municipi per garantir la cooperació i la col·laboració i l'integrar recursos i serveis en un marc de treball cooperatiu.

7) La perspectiva comunitària per anar més enllà de l'atenció individual i incorporar les especificitats territorials de tal manera que es garanteixi l'enfortiment de les xarxes de proximitat i la cohesió social al municipi.

8) La producció i transferència de coneixement sobre els factors de risc d'exclusió social, els perfils de vulnerabilitat i les trajectòries de risc, per generar coneixement vinculat a la realitat social i a les polítiques d'inclusió i cohesió social a escala local i als programes i actuacions que se'n derivin.

3.- MISSIÓ

D'acord amb aquests principis rectors, el Pla Local d'Inclusió Social de Castelldefels té com a missió:

Planificar i coordinar de forma estratègica les iniciatives, mesures i accions per avançar en la construcció d'un municipi més inclusiu i cohesionat socialment,, treballant a partir de la transversalitat i el treball en xarxa de tots els actors municipals.

Aquesta Missió es concreta en:

1) Assegurar que totes les persones residents al municipi tinguin les oportunitats i els recursos per participar plenament en la vida econòmica, social i política i per poder desenvolupar els seus projectes vitals en condicions d'igualtat

2) Establir un seguit d'òrgans per la implementació i el seguiment del Pla per a la Inclusió i la Cohesió Social de Castelldefels.

3) Determinar i consensuar uns objectius operatius i unes accions que es considerin necessàries, en tots els àmbits de la inclusió social de les persones.

4) Posar en pràctica les accions que determini el Pla Local d'Inclusió Social de Castelldefels en el període que sigui acordat.

5) Promoure un treball en xarxa i cooperatiu municipal per implementar i fer seguiment del Pla Local d'Inclusió Social de Castelldefels.

6) Compartir informació i recursos inclusius en el territori entre el conjunt dels agents.

9) Difondre i donar a conèixer aquest Pla Local d'Inclusió Social per tal que sigui subscript pel major nombre possible d'agents socials, entitats i institucions públiques i privades de Castelldefels.

El Pla Local d'Inclusió Social de Castelldefels ha d'esdevenir el marc de referència bàsic de totes les polítiques d'inclusió que es desenvolupin en el territori. La seva formulació ha de facilitar l'orientació i optimització dels recursos, sempre des d'una visió integral i inclusiva de la població i dels mecanismes d'intervenció.

4.- VISIÓ: reptes i compromisos

L'horitzó del Pla Local d'Inclusió Social de Castelldefels ha de ser el garantir el desenvolupament de les capacitats de totes les persones sigui quina sigui la seva condició, edat, sexe o situació personal.

En aquest sentit es formulen una sèrie de REPTES, que s'agrupen en tres àmbits i que actuen com a elements DIRECTORS i que serveixen per orientar les línies i els objectius que són la base estratègica del Pla.

4.1.- ÀMBIT DE DRETS SOCIALS

Repte:

Que la ciutadania tingui accés als sistemes de protecció que garanteixin la cobertura de les seves necessitats més bàsiques

Línia estratègica

- Lluita contra la pobresa i cobertura de les necessitats bàsiques:

La manca de recursos econòmics continua sent el factor fonamental i consubstancial a la majoria de processos d'exclusió. Disposar d'un baix nivell d'ingressos, un alt endeutament familiar, dependència dels subsidis públics o la falta de protecció social són factors que generen vulnerabilitat i exclusió en l'àmbit

econòmic, i que poden acabar en situacions d'exclusió social per si sols o coincidint amb altres elements.

No obstant, el nivell d'ingressos no és l'únic factor d'exclusió d'aquest àmbit. L'intermitència dels ingressos, provocat moltes vegades per situacions laborals precàries, l'excessiu endeutament familiar, o la despesa obligada per motius de salut o afegeix elements de risc significatius al nivell d'ingressos.

Objectius

- Garantir la cobertura de les necessitats bàsiques de les persones i famílies vulnerables
- Facilitar l'accés i permanència al sistema educatiu als infants i joves amb menys recursos econòmics, per garantir la igualtat d'oportunitats

Repte:

Cap persona aïllada, sense vincles familiars, socials o comunitaris

Línia estratègica

- Foment de mesures de protecció i suport a les persones i a les xarxes socials de proximitat

L'existència de xarxes familiars i de vincles comunitaris de qualitat ajuden a donar resposta a situacions d'exclusió social, constituint un suport emocional i pràctic per a contrarestar l'impacte de les desigualtats socials. Per contra, l'absència o la precarietat d'aquestes relacions poden portar d'una banda a situacions emergents d'exclusió, o bé, al desemparament de les persones que ja estan en risc, agreujant encara més la seva situació.

L'exclusió social en l'àmbit de la ciutadania reflexa aquelles situacions de vulnerabilitat social vinculades a factors relacionats amb la manca d'accés i a la privació de determinats drets polítics i socials fonamentals. Concretament, aquest espai inclou des de factors d'exclusió vinculats a l'estatus d'estrangeria fins a

processos de desafecció política i social que allunyen les persones de les xarxes socials i comunitàries més properes.

Objectius

- Promoure la ciutadania activa potenciant els diversos projectes d'accions comunitària, voluntariat i xarxes d'ajuda mútua, que promogui la convivència i la cohesió social
- Fomentar mesures que afavoreixin la conciliació de la vida laboral i familiar
- Realitzar actuacions de prevenció, detecció i protecció davant les situacions de maltractaments
- Promoure la inclusió de les persones nouvingudes al a vida social i participativa
- Fomentar els serveis de suport a la família i d'atenció a la infància i potenciar l'atenció social primària com a dispositiu bàsic d'inclusió en el territori.
- Garantir el paper de cohesió, inclusió i igualtat social de l'esport
- Promocionar l'accés a la cultura

4.2.- ÀMBIT D'EDUCACIÓ I OCUPACIÓ

Repte:

Que les persones comptin amb les eines i les capacitats per accedir a un lloc de treball

Línia estratègica

- Lluita contra l'exclusió en l'àmbit amb polítiques actives, formació i la col·laboració amb empreses privades.

Els canvis productius i tecnològics de les últimes dècades han acabat amb un model laboral caracteritzat per l'estabilitat i la normalitat productiva pròpia de les societats industrials. La transformació cap a economies del coneixement, on la qualitat dels recursos humans se situa al capdavant del procés productiu, ha tendit

a fragmentar i a diversificar les relacions laborals propiciant l'emergència de nous eixos de desigualtat i de vulnerabilitat social. Disposar d'un lloc de treball ja no és una garantia per evitar l'exclusió social.

Objectius

- Potenciar les polítiques actives d'ocupació
- Promoure la formació ocupacional i contínua i la capacitació dels treballadors actius
- Potenciar l'emprenedoria a través de l'autoocupació i les empreses socials
- Implicar el sector empresarial en la lluita contra l'exclusió

Repte:

Una ciutat educadora: educació integral amb prevenció del fracàs escolar.

Línia estratègica

- Millora de l'acció i la continuïtat al sistema educatiu, fent que sigui inclusiu i de qualitat

En l'àmbit formatiu, les dificultats o la manca d'accés al capital cultural i formatiu limita les oportunitats de desenvolupament personal i de trobar una feina qualificada. L'educació té un paper molt important no només en els processos d'exclusió social, sinó també en atorgar competències que faciliten l'adaptació a la vida professional i per a garantir el desenvolupament personal i social dels individus.

La no escolarització, l'analfabetisme, el baix nivell formatiu, el fracàs escolar o l'abandonament prematur, les barreres lingüístiques, la desqualificació laboral o l'exclusió digital són alguns dels factors d'exclusió que operen en aquest àmbit i als quals se'ls ha de donar resposta.

Objectius

- Promoure el treball transversal i en xarxa en els diferents nivells educatius
- Establir accions a favor de l'escola inclusiva
- Donar suport a serveis i projectes de promoció de l'educació inclusiva en el temps lliure
- Augmentar el reforç escolar vinculat amb suport als pares
- Potenciar els recursos per afavorir l'educació no obligatòria.

4.3.- ÀMBIT DE SALUT, URBANISME I HABITATGE.

Repte:

Que Castelldefels tingui l'atenció sociosanitària de qualitat i adaptada a les necessitats dels seus habitants, on es prioritzi la salut i el benestar.

Línia estratègica

- Lluita contra l'exclusió en l'àmbit sociosanitari i impuls integral de polítiques de salut

En l'àmbit de la salut, l'accés en condicions d'igualtat als recursos sociosanitaris bàsics constitueix un element d'inclusió de primer ordre. La salut és un dels elements claus en la percepció individual i col·lectiva de l'estabilitat i la cohesió social en la nostra societat. L'increment de les discapacitats i de les situacions de dependència, degut al procés d'envelliment de la població; la cronificació d'algunes malalties al llarg del temps o el problema de les addiccions a les drogues són alguns dels factors d'exclusió social que estan agafant major rellevància en aquest àmbit i es preveu que vagin en augment en els propers anys.

Objectius

- Estudiar i realitzar accions transversals per detectar, intervenir i prevenir en les addiccions
- Incorporar la dimensió de la salut a les polítiques municipals, potenciant les accions per promocionar-la i a través de la prevenció

- Potenciar l'ús dels recursos socio-sanitaris entre els sectors més vulnerables de la població i facilitar la seva vida quotidiana

Repte:

Que els i les ciutadanes tinguin un lloc de residència digne, en un entorn apropiat i adaptat

Línia estratègica

- Lluita contra l'exclusió en l'àmbit residencial i impuls de mesures que garanteixin l'accés a l'habitatge digne

Molt vinculada a l'exclusió hi ha l'habitatge, entenent per aquesta qualsevol solució: l'habitatge convencional, els habitatges amb serveis, tutelats o amb suport, la casa d'acollida, la residència assistida, els centres de mínims o d'emergència, etc. És a dir, la cobertura, sigui quina sigui la situació i el moment de la persona, de la necessitat bàsica d'acollida o sostre. També en la millora de la convivència a través dels espais comuns, i amb el major grau d'accessibilitat.

Objectius

- Articular mesures necessàries per fomentar l'habitatge social a Castelldefels, d'acord amb les altres administracions i els agents econòmics i socials
- Realitzar accions per mirar d'evitar desnonaments
- Promoure la millora de la convivència als barris, construint un model de ciutat sense barreres, cohesionada i amb un espai públic més inclusiu

4.4.- ÀMBIT INSTITUCIONAL I DE GESTIÓ MUNICIPAL

Repte:

Línia estratègica

- Millorar l'administració local en relació a la inclusió

Aquesta darrera línia orienta l'acció municipal en la seva globalitat i dibuixa com ha de ser l'acció inclusiva de l'administració municipal

Objectius

- Oferir respostes integrals a les famílies des de l'Ajuntament, centrades en la persona i amb una visió més inclusiva
- Fer de l'Ajuntament un referent local en l'àmbit de la responsabilitat social corporativa
- Establir dispositiu de coneixement, seguiment i avaluació de la situació de les persones amb risc d'exclusió social
- Establir un pla de difusió per donar a conèixer de forma intensiva el Serveis oferts des de Serveis Socials

5.- IMPLEMENTACIÓ, SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PLA D'INCLUSIÓ SOCIAL DE CASTELLDEFELS

El Pla vol ser una eina que permeti fer front, amb una nova perspectiva, a una realitat social complexa que provoca que moltes persones i col·lectius visquin situacions de risc d'exclusió social, atès que augmenta el nivell de vulnerabilitat. Ja no es tracta, com ens demostra l'apropament a la realitat que ja s'ha fet amb els diversos documents de diagnosi i reflexió, de situacions de manca de recursos econòmics o de pobresa entesa en el seu concepte tradicional, sinó d'un fenomen polièdric en el que diversos factors interactuen i poden provocar aquestes situacions d'exclusió: parlem dels factors econòmics (manca de renda, ingressos insuficients,...); dels factors vinculats a la situació laboral (atur, treball precari,...), dels que tenen a veure amb la formació (manca de qualificació professional, pocs coneixements de la llengua,...); factors vinculats a la salut (discapacitat, malaltia mental, dependència,...) o amb l'habitatge i l'entorn

(desnonaments, infrahabitatges, barris amb pocs recursos i equipaments,...); i finalment els relacionals, de participació o de garantia de drets polítics,

L'acumulació dels factors de risc, que provoca la situació actual, demana eines d'abordatge de les situacions d'exclusió que tinguin un enfocament transversal i que permetin liderar les accions a favor de la inclusió, posant al servei dels processos d'inclusió i cohesió social el conjunt d'instruments que disposa l'administració municipal i els diferents actors, públics i privats, que intervenen en el municipi en els àmbits econòmics, socials o educatius. En aquest sentit és important tenir en compte les administracions supralocals; els empresaris i comerciants o les entitats socials i cíviques.

La realitat actual continua essent crítica, malgrat determinats indicadors socioeconòmics que poden apuntar tendències de canvi, però que no comporten variacions significatives en la quotidianitat de moltes de les persones que viuen en aquesta situació de vulnerabilitat. La prolongació d'aquesta crisi en el temps suposa una amenaça evident per a la cohesió social.

Per aquest motiu el Pla Local d'Inclusió Social de Castelldefels ha de permetre reunir esforços de tothom i per a tothom, i des de la proximitat de l'administració local, garantir que sigui un instrument viu, dinàmic i flexible, ajustat a la realitat social de la ciutat, per assolir el repte de representar tothom que treballa per una ciutat més justa, inclusiva i amb més equitat i que amb la participació de tots els agents locals estableixin les actuacions que minimitzin els factors de risc i maximitzin les oportunitats..

El Pla representa a més, per al govern municipal, una eina estratègica fonamental que ha de permetre, en base a les línies i els objectius formulats orientar el conjunt de l'acció municipal en clau inclusiva i a favor de la cohesió, amb una visió d'innovació, i ha de donar la capacitat d'organització i d'actuació integrals per afrontar col·lectivament els nous reptes de forma concertada amb els diferents agents que intervenen en els processos d'inclusió i cohesió social: agents econòmics, socials, cívics, culturals, de l'educació i la formació,....

Ens trobem ara en el moment de posar en marxa i d'implementar el Pla. Cal, doncs, establir les accions i mesures que permetin desplegar els objectius formulats i això cal fer-

ho recollint les actuacions ja previstes i programades per als propers anys, integrant-les en les línies i objectius i incloent-t'hi noves actuacions que permetin assolir els objectius.

Caldrà, en funció de les actuacions, establir els recursos econòmics, humans i materials necessaris que garanteixin que les accions que es duren a terme tinguin viabilitat i continuïtat.

També caldrà formular els indicadors de seguiment i el calendari en el que s'aniran posant en marxa aquestes accions o la seva durada. En aquest document s'adjunta un model de fitxa (Annex VII) per tal de poder descriure cada acció amb els diferents elements que cal tenir en compte a l'hora de descriure-les.

Per tal de poder implementar amb plenes garanties el Pla caldrà tenir en compte un seguit de coses a fer i que serveixen, a nivell orientatiu, per les fases posteriors.

5.1. PROPOSTA D'ESTRUCTURA ORGANITZATIVA

L'experiència que es desprèn d'altres Plans d'Inclusió vigents en altres municipis demostra que l'estructura organitzativa té rellevància per al bon desenvolupament del Pla Local d'Inclusió ja que és responsable políticament i tècnicament de la seva implementació i ha de liderar tot el procés garantint-ne l'èxit.

El Pla està liderat per l'Àrea de Serveis Socials i Dependència, i cal que tingui el màxim reconeixement a nivell polític per possibilitar més capacitat de decisió i impuls.

En aquest fase d'implementació l'estructura ha de tenir una doble finalitat: d'una banda ha de garantir el treball interdepartamental de manera permanent i el seguiment de les actuacions que s'hi integren o en posin en marxa i l'avaluació el pla, i, també ha de garantir els espais de participació de les entitats i els actors del municipi que realitzen accions que s'han d'integrar en el Pla, com a part configurativa del mateix.

Les estructura proposada seria la següent:

Equip Directiu

És l'òrgan responsable d'impulsar el Pla, d'executar-lo i fer-ne el seguiment. Cal que hi hagi representants del màxim nivell municipal i els tècnics responsables del Pla així com

de les àrees que hi tenen una participació més significativa. Caldrà valorar el grau de participació que es dona als representants dels diferents agents de la ciutat.

Una possible configuració seria:

- Sra. Candela López Tagliafico , Alcaldessa
- Sra. Isabel Cabello Monje , Regidora- delegada de Serveis Socials i Dependència
- Sra. Eva López Giménez, Regidora-delegada de Via Pública, Platja i Mobilitat, Promoció Econòmica i Foment de l'Ocupació
- Sra. Ivana Travesí Pérez, Regidora-delegada d'Educació, Pau i Solidaritat
- Sra. Ana Quesada del Àguila, Regidora-delegada de Comerç, Turisme, Hostaleria i Habitatge
- Sr. Alejandro Company Hernández, Regidor-delegat de Polítiques d'Igualtat, Salut i Consum
- Sr. Fernando Cerpa Fernández, Regidor-delegat d'Esports, Joventut i Gent Gran
- Sr. Jordi Maresma i Segarra, Regidor-delegat de Cultura, Festes i Participació Ciutadana
- Sr. Antonio Gómez Gámez, Cap de la Secció de Serveis Socials, Dependència i Gent Gran
- Sr. Santiago Amaro Personat, Cap de Promoció Econòmica.
- Sr. Carlos Pérez Mauri, Director d'Àrea de Serveis Territorials
- Sra. Eulàlia Vinyals Bisbal, Cap de Secció d'Educació
- Sra. Chelo Castro Cerviño, Cap d'Unitat I. de Cultura, Festes i Joventut
- Sr. Albert Garcia Edo, Cap de Seccio d'Esports
- Sra. Isabel Cabré, Responsable de la Secció de Polítiques d'Igualtat, Salut i Consum

Les funcions que hauria d'assumir haurien de ser: liderar i impulsar políticament el PLINCS; garantir l'execució, el seguiment i l'avaluació del Pla; garantir l'estratègia de comunicació i promoure el treball transversal en l'organització municipal.

Equip Motor

És l'òrgan que es farà càrrec de la dinamització, execució i coordinació del Pla. Ha de respondre a la visió integral i transversal del Pla. Ha d'estar integrat per tècnics de les àrees que executen accions inclusives.

Podria estar format per:

- Cap tècnic de l'Àrea de Serveis socials
- Els responsables tècnics del Pla
- Tècnics de les àrees municipals amb actuacions significatives

Les funcions d'aquest equip serien: liderar l'execució del Pla; garantir la implementació i l'estratègia de comunicació; dinamitzar, coordinar i promoure el treball transversal

interdepartamental; dinamitzar els espais participatius; garantir el procés permanent de seguiment i avaluació; constituir i fer el seguiment de les comissions de treball que es creïn a l'entorn de la implementació del PLINC.

Equip tècnic del Pla per a la Inclusió Social de Castelldefels

És l'equip responsable de dur a terme tot el procés d'implementació del Pla a partir de les directrius de l'Equip Directiu i d'acord amb les línies estratègiques i els objectius. És la part operativa de la comissió executiva que desenvoluparà la major part del Pla d'Acció del PLINSC.

Ha d'estar format per personal tècnic que conegui el Pla i la matèria que el configura, i ha de garantir la multidisciplinarietat i el coneixement de l'organització municipal. També tindrà com a tasca la relació i dinamització de la xarxa.

Les seves funcions les marcarà l'Equip Motor, però en tot cas tindran a veure amb garantir diferents processos i fases de la implementació. Aquest equip assumirà la secretaria tècnica del Pla amb totes les funcions que comporta i la coordinació dels diferents grups de treball tant amb actors interns, com amb actors externs.

Espais Participatius del Pla per a la Inclusió i la Cohesió Social de Castelldefels

A més d'aquests òrgans formals cal preveure uns Espais Participatius que han de garantir, fins allà on es vulgui o es pugui (depenent del recursos que s'hi destinin), la participació de la xarxa d'actors del territori. Aquesta participació ha de poder ser complementària amb la que es preveu en els òrgans formals, com per exemple el Consell Municipal de Serveis Socials.

Com a mínim cal preveure un abast puntual per accions o projectes endegats sempre que sigui possible la participació d'entitats socials en el desenvolupament

Més enllà de la representativitat estable i formal la participació esdevé un procés inclusiu que permet obrir el Pla al conjunt de la ciutadania.

La finalitat serà de ser la creació d'una **Xarxa per a la Inclusió Social**.

5.2. DEFINICIÓ D'ACTUACIONS I TEMPORALITZACIÓ

Amb l'aprovació del PLINSC ja es disposa d'un document en el qual, a banda de la diagnosi, s'hi descriuen la missió i la visió del Pla i els principis que orienten el Pla, les línies estratègiques que fixen les prioritats de la política d'inclusió social, els objectius que concreten aquestes línies i les accions que determinen com es desenvoluparà el Pla per assolir cadascun dels objectius.

A partir d'ara caldrà establir un nivell de concreció en clau operativa que permeti identificar actuacions amb responsables, pressupost i calendari que permetin dur a terme aquestes accions.

La fase d'execució del pla s'inicia, doncs, a partir de la documentació que es disposa identificant les actuacions que porten a terme les àrees i incorporant-les a les accions. Caldrà identificar cada actuació i identificar-ne el responsable, el calendari, el pressupost i els recursos que s'hi destinen, així com les activitats que configuren cada actuació si se n'identifiquen més d'una. Val a dir que la sistematització d'aquestes actuacions no és senzilla i reclama la màxima implicació dels equips tècnics de les àrees per la qual cosa la implicació dels Equips Directiu i Motor pot ser substancials per a aconseguir el màxim d'informació.

El procés d'elaboració del pla d'acció és un procés complex de treball i gestió interna, processos que requereixen no només lideratge polític, sinó coordinació i treball transversal de l'Equip tècnic del Pla per a la Inclusió i la Cohesió Social de Castelldefels respecte del conjunt de l'organització.

És molt important incorporar en la identificació de les actuacions del Pla d'Acció les responsabilitats, els recursos que s'hi destinen i la vinculació orgànica del mateix (fitxa actuacions Pla d'Acció Annex VII) .

El procés de seguiment de l'execució del pla és una fase integrada en l'etapa d'implementació que ha de permetre conèixer sistemàticament l'efectivitat i l'eficiència de les accions desenvolupades d'acord amb les línies, els objectius i els recursos definits per a cadascuna de les accions, com també conèixer els avenços que en matèria d'inclusió social s'aconseguiran a Castelldefels.

El seguiment del Pla a més facilitar el treball transversal necessari per a la implementació correcta del Pla permet obrir espais de col·laboració i la cultura de l'avaluació de l'organització municipal. Facilita compartir recursos (bases de dades informació,...) entre les àrees i permet el treball en xarxa amb els actors que treballen per la inclusió social.

Caldrà establir un sistema de seguiment que es pot basar en un quadre de comandament o matriu que reculli una col·lecció d'indicadors que permetin fer aquest seguiment.

Es valorarà desenvolupar un sistema que permeti mostrar les connexions existents amb altres plans i accions estratègiques de la ciutat per no duplicar la feina de seguiment i optimitzar la informació.

El conjunt d'indicadors constituïran alhora el sistema d'avaluació del Pla. L'avaluació cal iniciar-la un cop el pla estigui en una fase avançada d'implementació. És un instrument que ha de permetre l'anàlisi, el seguiment i a la millora del pla, i per tant ha de facilitar informació per saber com s'està executant la política d'inclusió social al municipi.

Són diversos els àmbits que es poden avaluar i respondran a un interès per conèixer processos o determinar resultats i impactes. En podem fixar dos de fonamentals:

- **Avaluació del funcionament:** Incloent el disseny, la implementació i execució, l'organització i el cost (eficiència)
- **Avaluació de l'impacte:** El Pla dona resposta a l'exclusió social, millora la inclusió a Castelldefels?

En ambdós casos caldrà fixar indicadors o preguntes d'avaluació, així com les metodologies més adequades per assolir la informació que es vulgui obtenir.

Pel que fa a l'avaluació de l'impacte és remarcable assenyalar que la informació obtinguda sobre els canvis assolits ha de ser la base per a la formulació de noves accions i/o projectes, per tant s'haurà de crear un mecanisme estable de recollida de la informació (OBSERVATORI LOCAL D'INCLUSIÓ SOCIAL) que alhora sigui el punt de partida per la formulació de la diagnosi sobre la que fonamentar aquest nou pla.

Planificar i executar el Pla d'inclusió implica treballar amb un nombre important d'indicadors. Per aquest motiu és interessant aprofitar-los i transformar-los en un Observatori Social com s'ha fet en altres municipis.

En aquest cas també queda palès que un dels reptes és mantenir actives aquestes estructures de forma que sigui senzill d'actualitzar. En aquest sentit és més interessant tenir una selecció de dades estratègiques de ciutat de fàcil actualització, que no pas realitzar una memòria o informe anual que comporta molta feina i poca visibilitat. També seria convenient poder incorporar dades que no siguin les pròpies de l'ajuntament, ja sigui d'altres administracions o d'altres entitats municipals.

6. INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ

La comunicació del Pla té molt a veure amb el nivell de significació que es vol donar a les polítiques d'inclusió socials en el municipi. Hi ha diverses prioritats que es poden establir a l'hora de decidir què es vol comunicar en relació a aquestes polítiques i centrar els esforços en diverses direccions. Es pot prioritzar la sensibilització de la ciutadania i

fomentar la seva implicació en els processos d'inclusió; es pot prioritzar l'ofertament d'informació sobre les actuacions, els serveis, els programes municipals; es pot prioritzar la informació interna en l'organització municipal... o es pot definir una estratègia múltiple d'informació que abasti en dues o més direccions.

Les trobades mantingudes a dia d'avui amb entitats a través de Jornades i/o reunions en informen de que actualment la població reclama una informació millor, més detallada i accessible, sobre tots els programes i serveis de l'àmbit social, sobre tot de l'àmbit de Drets Socials. (per donar resposta a aquesta petició s'ha afegit una nova línia estratègica amb diversos objectius, tots ells relacionats amb la comunicació)

En qualsevol cas cal un procés de decisió que ha de permetre definir les estratègies i facilitar-ne la concreció en un Pla de Comunicació que, de més o menys abast, caldrà elaborar i que haurà de tenir en compte: les capacitats i els mitjans de que es disposa per tirar endavant l'estratègia de comunicació; l'objectiu del que es vol comunicar; el públic objectiu a qui es vol dirigir; el missatge que es voldrà fer arribar; la programació de les accions comunicatives a dur a terme i la seva prioritat; els canals a utilitzar; ...

Castelldefels, marc de 2016.

Àrea de Serveis Socials i Dependència.

